

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

79
NR 1 I RYSSCHON-NIELSEN
BARKVEL 10
SØDØ BUNGSTED
1979

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Årgang 64 . Nr. 4

April

1979

1943

Anton Hansen

»Du Danmarks mest opmuntrende menneske i den mørke tid«
(Til Stig Jensen fra Anton Hansen i 1943).

Revision og Regnskabsvæsen

TIDSSKRIFT FOR ERHVERVSØKONOMI OG SKATTEFORHOLD

- Regnskabsaflæggelse
- Revisoretik
- Aktuelle skatteproblemer
- Skattemæssig behandling af kommanditister
- Checkclearing uden checks
- Nøgletal
- Noter
- FSR-nyt
- Skattemæssige meddelelser (de gule sider)
- Kendelser fra landsskatteretten
- Referat af afgørelser fra skattedepartementet
- Referat af afgørelser fra statsskattedirektoratet

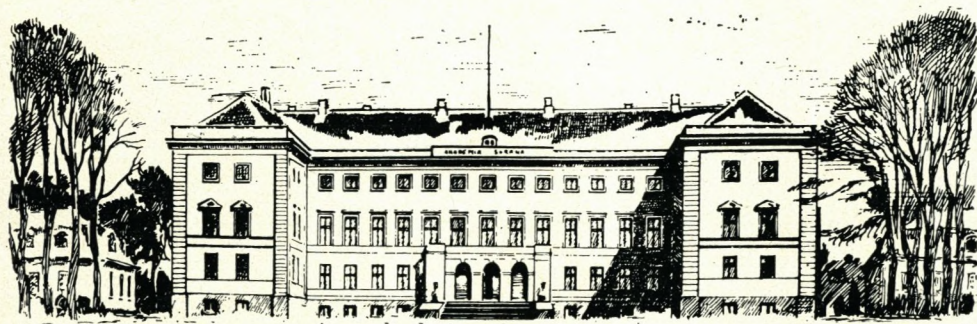
2·1979

HARLANG & TOKSVIG BLADFORLAG A/S

Dr. Tværgade 30 · 1302 København K · Tlf. (01) 13 86 66

Formidler annoncer til mere end 20 danske fag- og organisationsblade

Ch. Tom Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORØNER-BLADET

APRIL 1979

64. ÅRGANG

NUMMER 4

Max Ebert (S 35):

Sorø-professorernes tryk 1632-42

Jvnf. De første Sorøtryk fra 1627 i SB 1978, s. 94.

I et brev til kong Christian IV (Indkomne Breve Decbr. 1632) beder professor *Christian Matthiæ* dels om nådigst at få oprettet et bogtrykkeri, dels om at få fastsat sit honorar!

Han nævner, at kongen allernådigst har givet udtryk for at ville finde midler og udveje for at oprette et sådant trykkeri, men at den bogtrykker i Magdeburg, der tilsyneladende var blevet anbefalet »for sjov«, var komplet uduelig, og at den typograf (bogtrykker) i Wandsbeck, som kongen ville »lade transportere« til Sorø, kun havde »Germanios Typos«, dvs. fraktur. Han kunne professorerne altså ikke være tjent med til deres latinske afhandlinger m.v., og *Matthiæ* bønfalder derfor i eget (og i marginen er tilføjet: og alle professorernes navn) påny om at måtte få oprettet et trykkeri, således at »de kære unge adelige studerende« desto flittigere kan blive undervist »in vera pietate & artibus liberalibus«. »Seitmal ohne Typographia keine Academia florirn undt zur aufnahmen kommen kann«.

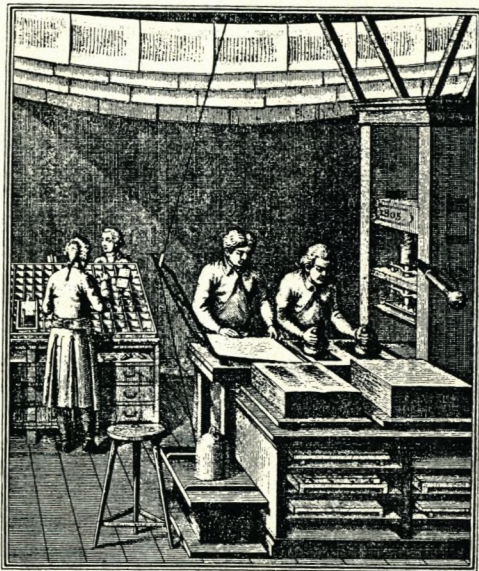
Hvordan det gik med *Matthiæ* tilgodehavende salarium, ved jeg ikke, men andragendet om oprettelse af et trykkeri i Sorø bar heller ikke denne gang frugt, og professorerne måtte stadig lade deres taler og andre værker trykke i København.

Eet resultat opnåede *Matthiæ*¹⁾ dog: Han nød i 1634 den begunstiggelse at forrette vielsen ved den udvalgte prins' formæling med prinsesse Magdalene Sibylle i København den 8. oktober (»*Det store Bilager*«). Hans taler hertil er trykt i København: »*Geistlicher Rosengarten* – Vor den Beylager Christiani V ... gehalten oktober 1634. Kopenhagen 1637.«⁴⁾

og: »Actus copulationis ... A° 1634.« u st 1637. 4°. ²⁾

Hans: »*Systema theologicum minus*« udkom i Hamburg 1639. Møller siger, den er skrevet 1629: »In gratiam Studiosorum Acad. Soronæ conscriptum.« (Samme bog med omtrykt titelblad findes uden angivelse af tryksted.)³⁾

Hans Lauremberg (Prof. Math.), der i 1623 var indkaldt til Sorø fra Rostock, skrev til bryllupsfestlighederne 2 operaer (de første i Danmark). Chr. IV bad selv i et brev af 19/2

Duchdruckeren

Typographum.

1634 til hofmester Just Høeg denne tale med Lauremberg, at »han stafferer og forfærdiger den komødie, som vor kapelmester vorde angiven.« Det blev til: »*Zwo Comoedien*«, trykt 1635 u st.⁴)

I »Hans Willumsens Laurembergs *Fire Skjæmte digte* ... Kjøbenhavn (Thiele) 1890, Første og Andet Hæfte«, skriver dr. J. Paludan i første hæfte p XVII herom, at Lauremberg selv havde fået kongeligt privilegium på udgivelsen af sine »*Zwo Comoedien*«, men synes at have overladt privilegiet til Jørgen Holst, der var boghandler og bogbinder og altså ikke, som Paludan synes at mene, har trykt komedierne selv.⁵)

Om Laurembergs »*Satyræ*« (1630 og 1636)⁶) nævner Paludan intet om tryksted, cfr. Nycrup- og Kraft, men mener at udgaven 1630 næppe har eksisteret. Om »*Veer Schertz Gedichte*«, der første gang udkom i 1652, skriver Paludan bl. a.: »Af underordnet Betydning er det Spørgsmaal, om det unævnte Trykkestet for Originaludgaven af Skjæmte digtene er Sorø eller Kjøbenhavn (sic!). Daa holder på det sidste, Lappenberg synes at antage Sorø for rimeligst, og vist med rette. *Akademiet havde sin egen Bogtrykker, i alt fald fra 1641, først Henrik Kruse, fra 1648 Jørgen Haanschen, 1652 Peter Janson.* »(Vi skal senere se, at disse tidsangivelser ikke er helt korrekte).

Paludan citerer Thomas Bartholin »*De medicis poeticæ*« 1669 p. 147, at de plattyske skæmte digte såvel som Laurembergs »*Satyræ*« »*ex officiana Sorana prodierunt*«. Efter en nøjere undersøgelse mener jeg imidlertid at kunne fastslå, at »*Skjæmte digtene*« ikke er trykt i Sorø, heller ikke udgaverne fra 1653 eller 1655.

Om Laurembergs øvrige produktion henvises iøvrigt til den i Paludans bog indeholdte bibliografi anf. sted, Ehrencron-Müllers Forfatterlexikon V 93 og især Glahns Sorø-Bibliografi.

Laurembergs broder, Vilhelm, der var læge i København, fik trykt i Rostock 1626 og 1627 (E-M V 99, der angiver begge tryk som tabt).

En lille bog »*Joco Seria eller Skiempt oc Aluar*«, der er »Prentet i Kjøbenhaffn/1625« (uden trykkernavn) fortjener at nævnes.⁷) Der er tvivl om, hvem der har oversat denne bog, men udgivelsen af den bekostedes af bogbinder *Gabriel Sax* i København. Han er indskrevet i universitetsmatriklen den 29. juli 1620: »*Gabriel Saxe, bibliopegus Universitatis*«, og han har måske selv oversat bogen. Kort tid efter må han være afgået ved døden, idet hans enke Sidsille (Cecilie) allerede før 1629 gifter sig med bogtrykker *Melchior Martzan*, hvem hun bragte to voksne sønner, hvilke hun først i 1636 »på grund af armod og gæld formåede at betale deres fædrene arv.«⁸)

Gabriel Sax kan have været i familie med vor bogtrykker i Sorø 1627, men navnet Sax var på den anden side meget almindeligt på den tid, f. ex. blev den populære bog: »*Michael Saxo: En liden aandelig Spørgsmaals Bog* ...« (Præstepinen!) trykt både i Rostock

1602 og i København 1605, 1616, 1626 mv.⁹) »*Joco Seria*« er ikke trykt af vor Saxo.

Just Høegs bryllup 1628

Da akademiets hofmester Just Høeg indgik ægteskab den 9. marts 1628, skrev professorerne hyldestdigte herom (»*Versus votivi amicorum*«), der blev trykt samme år »litteris Sartorianis«.¹⁰ *Salomon Sartor* var bogtrykker i København fra 1612 og døde 1644. (Hos ham arbejdede i nogle år Georg Hantsch, der kom til Sorø i 1655.)

Også professor *Johan Clüvers* bog »*Elementia Eloquiorum Dei* ...« er trykt »Cum S. R. M. Priv/Hafniæ, Typis Sartorianis, 1628«.¹¹)

Jørgen Hahn,¹²) der i nogen tid opholdt sig i Sorø, udgav 1628 skriftet »*Pharisaico-Papismus et Jesuitismus, quem prid. Kal. Decembris oratione anniversaria in Academia Sorana breviter et simpliciter adumbravit*./Hafniæ 1628.«¹³ 4°.

Førsteudgaven af *Johannes Meursius*' »*Romaluxurians/sive de luxu/romanorum/liber singularis/Item/Mantisa* ...« udkom »Hafniæ/apud Joachimum Moltkenium/Typis Sartorianis/Anno 1631.« 2. oplag 1634 blev trykt i Sorø, men anses nu for tabt, og vi ved derfor ikke, hvem der var trykkeren.¹³)

Henrik Kruse og Sorø

Johan Raue,¹⁴) der havde arbejdet et halvt års tid i Jørgen Seefeldts berømte bibliotek i Ringsted, blev professor i Sorø i 1639 og udgav i 1640 skriftet: »*Joh. Rauens/Gratulatoria/ad/serenissimum, potentissimum/Daniæ Norwagiæ &c Regem/CHRISTIANUM/IV/de/Exacto ad XII April. superatq/magno Climacterico/Habita/in/Regia ipsius Majestatis Equestri/Sorana/Hafniæ/Anno MDCXL/Ex Typographia Henrici Crusii*«. Linjerne i titelbladet er trykt i rødt og sort, ligesom de første linjer på A2 og A3 er trykt med rødt. (II + (54), 4°).¹⁵)

Her træffer vi første gang *Henrik Kruse* i forbindelse med Sorø, hvortil han blev kaldet et års tid efter. Initialet »P« i håndskåret ramme i »*Gratulatoria*« er identisk med »P« et i *Stephanii »Historia Dania«* fra 1650 (Sorø, *Henrici Crusii*), hvor det dog er noget slidt – men det er ikke identisk med »P« et i *Stephanii Saxo*.

Om lærebøgerne ved det ridderlige Akademi se iøvrigt Sorø-Bogen I 548 ff med ill.

Hvis det ikke drejede sig om taler og disputater fra akademiet, og hvis der ikke var kongelig begunstiggelse som f. eks. ved det fyrstelige bryllup, måtte man finde en velgører, til hvem man så dedicerede sit værk. Det var dyrt at købe papir og få bogen trykt, og bogtrykkerne og boghandlerne løb nødig nogen risiko. *Johs. Meursius* dedicerede f. eks. sin »*Ælnothus Monachus cantuariensis* ...«, trykt »Hafnia, apud Joach. Moltkenium, 1631«, til »*Francisco Rantzovio*«. Dedikationen er underskrevet i Sorø 15. febr. 1631.¹⁶)

Joachim Moltke var boghandler i Køben-

havn.¹⁷⁾ Han blev indskrevet ved universitetet 29/6 1626 som bosat boghandler (»Joachimus Moltichen, Rostock«) og kom som tidligere nævnt oprindelig til København som »tjener« for den boghandler Johan Hallerfort i Rostock, der bekostede professor Clüvers Harmonia Evangelistorum 1627, som Saxo trykte. I 1628 kaldtes Moltke Universitetets boghandler, og samme år ægtede han Hallerforts datter Elisabeth Johansdatter. Han siger i fortalen til Vilhelm Alards »Sjælens aandelige Apothek«, Kbh. 1654,¹⁸⁾ som han selv havde fordansket: »Store Bøger at lade trykke eller prænte udkræver ikke ringe penge, og dersom de ikke ville gaa ret fra Haanden, da er al Omkostning, derpaa anvendt, spildt, hvorved mange Boghandlere blive til fattige Stakler, uden saa er, at de med besynderlige Beneficiis og Privilegiis blive benaaede.«¹⁹⁾ Han turde derfor heller ikke uden videre gå i gang med Stephanii Saxo-udgave.

Stephanius' Saxo-udgave

Klerken og krønikeskriveren Saxo har jo, om ikke på anden måde, forbindelse med Sorø gennem Absalon, og Stephanii Saxo med noter var den første i Danmark trykte udgave på latin, og den eneste, der gennem sin udgiver og sit tryksted har tilknytning til Sorø og Akademiet. Lad os derfor se lidt nærmere på dette værks tilblivelse og vanskelighederne ved at finde en bogtrykker til så stort et værk.

Stephen Hansen Stephanus²⁰⁾, der var søn af Sorø Skoles og Gods' forstander (fra 1608 til 1623) Hans Stephanus, studerede i mange år i udlandet, de sidste år i Leiden, inden han i 1629 blev kaldet til professor eloquentiæ ved Sorø Akademi, hvor han tiltrådte embedet i 1630. Han udgav i 1634 og følgende år, som eneste soranske medlem af kommissionen for udarbejdelsen af nye lærebøger, flere bøger om praktisk sprogfærdighed, bl. a. »Colloquiorum Familiarum Lib in IV ... Hafniæ, Typis Melchioris Martzan, Academiæ (c: Universitets-) Typogr. Prostat apud Joach. Moltkenium, Bibliopolam, Anno 1634.« Her har vi allerede forbindelsen mellem Stephanus og Moltke.

Efter professor Meursius' død i 1639 overtog Stephanus dennes professorat i historie og embede som kgl. historiograf og kom herved på sin rette plads.

Allerede under sit ophold i Leiden fra 1626 til 1630 var Stephanus stærkt optaget af Danmarkshistorien og skrev som et led i det berømte hollandske bogtrykkerfirma Elzevirs historiske udgaver: »De regno Daniæ et Norwegiæ ... et Tractatis varii. Lugduni Batavorum (c:Leiden) ex officina Elzeviriana. 1629. Cum Privilegio.« 12°. XVI – 510 — II. Dedicationen til kansleren (finere kunne det næppe blive!) Christian Friis til Kragerup er dateret juli 1629 og underskrevet »Stephanus Iohannis Stephanus, Danus«²¹⁾.

Han var da allerede godt i gang med både tekst og noter til sin Saxo-udgave, men kunne ikke finde en bogtrykker, der turde påtage sig arbejdet, der vel var for specielt for f.ex. Elzevir. Så tidligt som i 1626 diskuterer han udgivelsen med sine venner Gerard Voss og Daniel Hensius i Leiden (Prolegomena 45f), og 12 år efter skriver Voss i 1638 til Stephanus i Sorø: »De Saxone Grammatico jam uni alteri Typographorum sum locutus. Sed nihil certi responderunt ...«. Samme år i oktober skriver Voss igen: »De Saxone Grammatico edendo nondum hic cuipam potui persuadere ... Hoc ex honore esset Daniæ: ac si typographi non sufficiunt, impensis regiis, vel nobilitatis, aut Academiarii sumptibus, fieri conveniret ...«.

Stephanus og hans lærde venner pressede altså stadig på for at få Saxo og noterne trykt. Stephanus var selv skuffet over de hollandske bogtrykkere (der vel var tidens bedste). I Prolegomena 6 caput 3 if. skriver han: »Da jeg for nogle år siden boede i det hollandske Athen (Leiden), for at studere, lå det mig på sinde, for i det mindste at forbedre teksten, at udsende nogle smånoter, fordi jeg ved hjælp af dem ville opmuntre bogtrykkerne til mere energisk og omhyggeligt at påtage sig arbejdet med en ny udgave. Men da disse bogtrykkere snorksov i deres sædvanlige sløvhed, bestemte jeg for alvor at skrive nogle andre noter, der skulle have form af en mere udførlig kommentar, i det sikre håb, at det en-

TRYKKERGÅRDEN

lige til højre for Klosterporten.

Her boede Akademiets bogtrykkere. Oprindelig var der kun én etage, men i 1828 kom første sal på, og i 1887 blev huset revet ned, og Akademiets vaskeri bygget på grunden.

(Foto: Lokalhist. Arkiv).

gang ville ske, at der uformodet ville dukke en mand op som en gud fra himlen, der ville give en hånd med til sammen med forfatteren at udarbejde dem²²).

Allerede i 1636 skrev Stephanius fra Sorø til Ole Worm angående trykningen af Saxos Danmarks Krønike: »Jeg forstår ikke, hvorledes det går til at Eders Bogtrykkere er saa utilgængelige, når det gælder om at udgive en saa anselig Forfatter, de ere villige og imødekommende nok til at trykke Ubetydeligheder, som det næppe er Umagen værd at bringe for Lyset ...«, og Worm svarede tilbage: »Jeg har talt med Moltken om din Udgave af Saxo, men han siger, at det under de nuværende Omstændigheder er umuligt at faa samlet saa meget Papir i Tyskland, som dens Udgivelse gør nødvendigt. Blive Tiderne ikke anderledes, nægter han rent at have Noget med Udgivelsen at skaffe. For mit eget Vedkommende lider jeg under den samme Ulempe. Det var min Bestemmelse paa egen Bekostning at lade mit Skrift om vore gamle Runer trykke, og jeg har derfor samlet saa meget Papir, som jeg har kunnet forskaaffe mig, jeg har betalt det med utaaelige Priser, jeg har betalt det med over det Dobbelte af, hvad det kostede for faa Aar siden, men dog har jeg ikke faaet saa meget, som Bogtrykkeren fordrer. Det er ikke langt fra, at jeg opgiver det Hele«.

Henrik Kruse Akademibogtrykker

I et brev af 10/3 1641 (dvs. knap en måned efter Henrik Kruses ansættelse som bogtrykker ved Akademiet) kunne Stephanius imidlertid skrive til Ole Worm: »Saxonis mei editionem reservo auspiciis novi Typographi nostri«. Worm svarede: »Gaudeo rem eo deductam, ut Saxo tuus nitide excudi possit«. Stephanius bad så Worm om at måtte låne hans endnu uudgivne værk »*Monumenta Danica*«, der først blev trykt 1643, for derved at kunne berige sine noter til Saxo, og i brev af 16/5 1641 beder han Worm om en afbildning af Runamo-klippen i Blekinge med dens formodede indskrift, idet Saxo nævner denne i sin fortælle (den er da også afbildet i Notæ 22).

Efter at Stephanius i 1641 havde udgivet: »*M. Fabii Quintiliani similia et sententione dicta ... Sorø*«²³) udgav han *Svend Aggesens lille Danmarkshistorie*, som han nu havde færdig (Sorø, Henrik Kruse, 1642, 223 pp.)²⁴). Dette værk dedicerede han til den nye kansler Christian Thomesen til Tandrup, og da Stephanius ikke fik tilstrækkelig støtte og bistand fra hofmester Henrik Ramel, rettede han gennem kansleren henvendelse til kongen (prolegomena): »Da jeg overfor ham (Christian Thomæus) mange gange havde beklaget mig over, at bogtrykkerne vægrede sig ved på egen bekostning at optrykke Saxo, sørgede han for ved sine råd at vinde den ophøjede kongelige Majestæts velvilje og fik ham til at udbetale mig en ikke ringe sum af penge af sin egen kasse, for at jeg hurtigere kunne gennemføre mit forehavende. Det var i sandhed en kongelig gavmildhed, der i al fremtid

må prises med den største ros! Det vil genlyde i kommende århundreder, at der var en konge i Danmark, den ædle herre Christian den Fjerde ... Dernæst må det være en opgave for jer, for hvem den nordiske histories fader, Saxo, forsåvidt han har fået en ny glans ved mit arbejde, at takke de uødelige guder for fædrelandets fader ...«²⁵).

Kanslerens indsats havde nemlig båret frugt: »Rentemestrene finge Breff M. Stephan paa Sorøe Anl.: V.S.G.T. Vider, efftersom Oss Elskl. Mester Stephan Hansen, Voris Professor Historiarum paa det adelige Academie Sorøe. Underd. er begierendis, vi hannem ville forstrecke nogle Penge til Hielp, Hundrede Riiss schriffuer papir til Saxonem Grammaticum paa trycken at lade forferdige. Da bede vi eder och Naadj: ville, at I lader for.te Mr Staphan Hansen der til bekomme Halffandet Hundrede Rix Daller, naar han dem begierer. & c. Hafniæ den 16 Decemb. 1642«²⁶).

Nu kunne så endelig Stephanius se udgivelsen af sit værk komme betydelig nærmere. Af Worm lånte han runetyperne og mange af de i Worms nu udkomne *Monumenta Danica* anvendte træsnit af runesten mv., og i 1641 var Henrik Kruse ansat som Akademiets bogtrykker. Kruse havde imidlertid ikke tilstrækkeligt med typemateriale til så stort et arbejde og måtte gøre en rejse til Tyskland for at købe, hvad han manglede. Men så kunne arbejdet også endelig begynde: Noterne havde gennem 15–16 års arbejde fået den endelige form, det dyre papir var sikret, de vanskelige typer fremskaffet – og boghandler Moltke var gået med til at tage risikoen for selve Danmarkshistorien, medens de mere krævede noter nu kunne trykkes i Sorø. At trykke hele værket var for meget for én enkelt bogtrykker.

Stephanii forgænger som kgl. historiograf havde da også fået trykt det værk, der var resultatet af hans embedspligt, i Amsterdam. Meursius havde, før Stephanius, studeret og undervist i Leiden, og hans venskab med professorerne dér og hans europæiske berømmelse har gjort, at han ikke havde så store vanskeligheder ved at få Hollands berømte bogtrykker Blaeu til at bekoste og trykke værket, også fordi dette, foruden Danmarkshistorien (1–118, 1–133 og 1–87 pp, ialt næsten 33 ark in fol), hvoraf dog Hist.Dan. Libri III (1–87) tidligere var trykt i København 1630 (sumptibus Joach. Moltke!) tillige indeholder historien om »Gulielmus Amiacus« ((2) – 150 – (2)) og om »Ferdinandus Albanus« ((2) – 86), således at værket kommer op på ialt 55 ark. Meursius berømmer da også i forordet bogtrykkeren *Guilielmus Blaeu*, »der både med smukke udsøgte typer og ligeledes med papir overtalte mig til at samle og udgive værket«. Christian IV havde antagelig stadig ønsket at knytte et trykkeri til sit akademi i Sorø siden fundatsen fra 1623, og professorerne havde også stadig fremsat ønsker herom. Nu omkring 1640 havde akademiet en relativ god søgning, og økonomien var nogenlunde tålelig. Mellem freden i Lübeck 1629 og frem til den første

krig mod svenskerne 1643-45 bedredes finansernes stilling noget, og kongen kunne, omend med besvær, søge at gøre sig gældende som europæisk fyrste. Resultatet af den store bekostning ved »Det store Bilager« i 1634 svarede måske ikke helt til forventningerne. Men at de internationale berømtigheder, som kongen havde fået til Sorø, måtte lade deres bedste værker trykke i udlandet, var måske det, der nu mest bevægede kongen til at fuldende sit arbejde med at søge sit kongelige adelige academi internationalt anerkendt. Det har generet ham, at f. ex. Meursius måtte søge til Holland for at få trykt sin *Historia Danica*.

Måske har Stephanii gentagne henvendelser alligevel ikke været helt forgæves, og hofmesteren har måske også ladet nogle ord falde på rette sted. I hvert fald lykkedes det nu endelig:

Max Ebert (S 35).

NOTER:

- 1). Sorø I 613, Tauber 37, E-M V 342 f.
- 2). BD III 125 og BD I 185.
- 3). BD I 185. Johs. Møllerus, *Cimbria literata* ... I-III Hauniæ 1744.
- 4). Sorø I 596, Sorø Akademis Læger af Gordon Norrie, Kbh. 1940, Kap. II 18-19.. (Lauremberg købte den residens, der lå lige overfor det nuværende rådhus). Ludvig Daac: *Om Humanisten og Satiriker Johan Lauremberg*, Oslo 1884.
- 5). Nordisk Lex. for Bogvæsen.
- 6). Tauber 41: »Sorø 1630 og 1636«.

- 7). E-M Anonym- og Pseudonym-Lexikon 124. BD IV 508.
- 8). Dagspressen i Danmark 142. Carl P. Nielsen og R. Berg: *Danmarks Bogbindere gennem 400 Aar. Bogbinderlauget i København*, 1924.
- 9). E-M III 312 under Halvard Gunnensen.
- 10). BD III 1195.
- 11). BD I 262.
- 12). E-M III 354, Glahn nr. 463.
- 13). BD II 455, Glahn nr. 790.
- 14). E-M VI 421
- 15). BD III 102.
- 16). E-M V 376.
- 17). Stolpe, P. M.: *Dagspressen i Danmark I-II*, Kbh. 1878-82, I 156 f, *Dansk Biografisk Lex. XVI*.
- 18). BD I 376.
- 19). »Fra Johan Snell til vore Dage ...« af L. Chr. Nielsen, Odense, Milo 1908, 48.
- 20). Sorø I 599 ff, 605. Tauber 43, E-M VIII 33-36, *Dansk Biografisk Lex XXII*, og især: Holger Rørdam i: *Historiske Samlinger og Studier* 1891, I 1-74 og 193-275.
- 21). BD II 597.
- 22). En stor tak til redaktøren, min gamle skolekammerat lektor Svend Ranvig for denne moderne oversættelse, jvf. Apoteker Sibbernens *Saxobog*, Kbh. 1927, 119 ff.
- 23). Glahn nr. 214.
- 24). Glahn nr. 288.
- 25). Igen tak til Ranvig.
- 26). Efter Tauber XXIX no. 42.

Generalforsamling

Soransk Samfund afholder ordinær generalforsamling

MANDAG DEN 23. APRIL KL. 19,30

på TRE FALKE, Falconercentret, Falkonerallé 9, København.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsens beretning for det forløbne år.
3. Fremlæggelse af regnskab for 1978 for Soransk Samfund, Soranerbladet og de under Soransk Samfund hørende fonds.
4. Budgetforslag for 1979.
5. Behandling af indkomne forslag fra medlemmerne jfr. vedtægternes prg. 5, stk. 2.
6. Valg af fire medlemmer til bestyrelsen:
Efter tur afgår Steffen Hummelose, som ikke ønsker genvalg, Kamman, Taarnhøj og Østergaard, som kan genvælges.
7. Valg af revisor.
8. Eventuelt.

Efter generalforsamlingen vil Soransk Samfund være vært ved smørrebrød, øl og kaffe. Amtslæge Mogens Fog-Poulsen (1934) har ladet sig overtale til at causere ved kaffen om humanitært arbejde i det fremmede.

Vel mødt!

P. Taarnhøj.

Regnskaber 1978

Soransk Samfund

Regnskab for 1978.

Indtægter:		
Kontingenter	68.105	
Renter af bank og giro	4.615	
Renter af værdipapirer	7.092	11.617
Tilskud fra jubilæumsfonden	1.605	
Befunderede udgifter biografier	3.141	
Salg af soranerminder grammofonplader	299	
Salg af biografier 1900/60	2.650	
Gave fra Aage Krarup Linds og Frants Christoffer Bruuns legater	46.506	
	133.883	*****

Udgifter:		
Soranerbladet tilskud	40.415	
% gaver	8.945	31.470
Årsmødet 1978:		
Udgifter	24.020	
Indtægter	15.195	8.825
Generalforsamling og møder		4.886
Blomster og gaver	1.002	
2 indbundne biografier	10.122	11.124
Tryksager og kontorartikler	1.677	
Porto og gebyrer	2.898	
Tilskud:		
Fraternitas Sorana	100	
Kunstmuseet i Sorø	400	
Cricket og sportsrejser	1.445	
Fyens afdeling	700	
Jysk afdeling	1.000	3.645
	64.465	
Hensat til dispositionsfond	50.000	
Årets overskud	19.418	69.418
	133.883	*****

Status pr. 1. januar 1979.

Aktiver:		
Kassebeholdning	1.314	
Girokonto 4001712	3.558	
Privatbanken 462550	72.892	77.765
Værdipapirer:		
2.000 Ny Jysk Landhyp. 12.8-2001-5% 47	940	
100 Ny Jysk Købstad. 14.8-2014-7% 44	44	
10.000 Østift. Krdf. 18.8-1998-7% 52	5.275	
20.000 Østift. Krdf. 16.8-2022-5% 32	6.450	
4.000 Østift. Landhyp. 3.8-1987-5% 68	2.740	
59.000 Kbh. Krdf. 18.8-1998-7% 52	30.975	
14.000 Kbh. Krdf. 15.8-2018-7% 44	6.160	
2.000 Østift. Landhyp. 5.8-2001-5% 50	1.000	
2.000 Statsgældsbeviser 1980-3% 881	1.775	
90.000 Statsgældsbeviser 1979-3% 964	87.075	142.434
Tilgodehavende gaver fra Aage Krarup Linds og Frants Christoffer Bruuns legater	46.506	
	266.705	*****

Passiver:

Mellemregning Soranerbiografier/legater ..	46.506	
Mellemregning Soranerbladet	620	47.126
Dispositionsfond		50.000
Formue 31/12-1978:		
Saldo 1/1-1978	148.822	
Årets Overskud	19.418	
Udtrækningsgevinst	600	
Kursregulering værdipapirer	729	169.579
	266.705	*****

Soranerbiografier 1584/1900:

(1978)		
Indkomne gaver pr. 31/12-1978 ..	55.000	332.000
Renter pr. 31/12-1978	4.229	
Salg	20.846	48.721
Fremstillingsudgifter	481.738	258.037
% 1.663	358.037	404.543
Mellemregning Soransk Samfund ...	1.092	
Hævet bankkonto	571	
Tilgodehavender i legater	46.506	
	404.543	404.543

S. Kamman

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 26. februar 1979.

E. Lüdberg-Thomsen
statssk. revisor

Soranerbladet

Regnskab for 1978.

Driftsregnskab:		
Annoncer	17.683	
% merværdiafgift	2.733	14.930
Trykning af bladet	45.128	
% fradragsberettiget merværdi-afgift	1.272	43.856
Aviporto og udlandsporto	11.092	
Redaktionsudgifter	3.438	
Kontorartikler	106	
Tab debitor	320	
	58.882	
Gaver	8.945	
Renter fra bladfonden	3.395	
Renter iøvrigt	145	12.483
	27.413	
Underskud	31.469	
	58.882	58.882

Status pr. 1. januar 1979.

Sparekassen SIS 86 og 02663	20.845	
Postgirokonto	3.431	
Debitorer	289	
Soranerbladets fond	48	
Soransk Samfund:		
Saldo 1/1 1978	3.181	
Overførsel + udlæg	36.613	
Modtagne gaver til bladet ...	% 8.945	
Årets underskud	% 31.469	620
Lån administrator		25.000
Merværdiafgift		
4. kvartal	299	
Tab debitor	66	233
	25.233	25.233

Pinn Harlang.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 14. februar 1979

E. Lüdberg-Thomsen
statssk. revisor

Soranerbladets Fond

Regnskab for 1978.

Bankkonto 1/1 1978	501	
heraf tilsvare Soranerbladet	% 33	
Renteoplæg ad køb	72	541
Obligationer	3.816	
renteoplæg/købsrenter	% 314	
depotgebyr	% 135	
Bankrenter	21	3.360
Udbetalt Soranerbladet		3.312
Indbetalt Soranerbladet	1.000	
Udtrukket/købte obligationer	2.300	3.580
Bankbeholdning 31/12 1978		309
	7.201	7.201

Status pr. 1. januar 1979.

Privatbanken 481.541	309	
Depot 2183440		
Obligationer nom. værdi 1/1 1978. 61.500		
Udtrækning, nom.	% 2.300	
Køb, nom.	2.000	64.200
Kursværdi 33.981		
Soranerbladet		48
Kapitalkonto:		
Saldo 1/1 1978	63.041	
Opakrivning købte obligationer ..	1.420	64.461
	64.509	64.509

Pinn Harlang.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 14. februar 1979

E. Lüdberg-Thomsen
statssk. revisor

Soransk Samfunds underrettelsesfond.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:		
Beholdning 1/1 1978	7.059	
Renteindtægt	6.451	
Tilskud fra jubilæumsfonden 1978 ..	1.433	14.692
Køb obligationer		200
Assistance		1.000
Tilbagebetalt udlån	11.000	
Legatportion		156
Depotgebyr		9.895
Beholdning	25.943	25.943

Status pr. 1. januar 1979:

Checkkonto 101353	8.462	
Tilgode Jubilæumsfonden	1.433	9.895
Depot 1069980/Privatbanken:		
Obligationer nom. værdi	108.500	
Kursværdi 58.992		
Foretagne udlån:		
Saldo 1/1 1978	108.943	
Tilbagebetalt i 1978	211.000	
	97.943	
Afkrivninger	8	97.943

Formuen:

Saldo 1/1 1978	205.502	
Renter og tilskud	7.884	
Assistance, depotgebyr og		
legat	% 1.356	
Opakrivning af købte		
obligationer	4.208	216.338
	216.338	216.338

Svend Clausen.

Foranstående kasseregnskab og status er i overensstemmelse med fondens bogføring, som jeg har revideret.

Statusposterne er afstemt, idet bemærkes, at foretagne udlån er optaget i henhold til reskonto uanset alder og deraf følgende afkrivning.

København, den 27. januar 1979

E. Lüdberg-Thomsen
statssk. revisor

De gamle Soraneres jubilæumsfond.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Bankbeholdning 1/1 1978	8.313		
% Afset til understøttelses-			
fond og Soransk Samfund			
1976-77	5.055	3.258	
Renteindtægter		2.960	
Obligationer købt/udtrækning		1.000	945
Depotgebyr			95
Bankbeholdning 31/12 1978		6.178	
		7.218	7.218

Status pr. 1. januar 1979:

Depot 1001870/Privatbanken:			
Obligationer nom. værdi	48.400		
kursværdi 21.885.			
Checkkonto 101345/Privatbanken	6.178		
Tilskud:			
Soransk Samfund for 1978		716	
Understøttelsesfonden for 1978 ...		1.432	

Legatformuen:

Saldo 1/1 1978	50.658		
Opskrivning købt obl. ..	1.055		
Renteindtægt			
% tilskud og omkostning	717	52.430	
		54.578	54.578

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979
E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Støttefonden for gamle Soraneres efterladte.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	1.763		
Renteindtægt	1.687		
Lotterigevinst	85		
" 1977 afskrevet		225	
Fornælse af lotterisedler		180	
Uddelt legater		1.785	
Depotgebyr		51	
Beholdning 31/12 1978		1.294	
	3.535	3.535	

Status pr. 1. januar 1979:

Checkkonto 113262/Privatbanken	1.294		
Depot 1014260/Privatbanken:			
Obligationer nom. værdi	25.400		
1 stk. premieobligation 48/78	50		
Kursværdi 11.669			

1 stk. lotteriseddel, Varelotteriet.

Formuen 1/1 1978

Renteindtægt og lotteri-			
gevinst % legat og om-			
kostninger	% 469	26.744	
		26.744	26.744

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979
E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Forestkandidat G. Hoff-Hansens legat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	1.143		
Renteindtægt	1.143		
Uddelt legat		1.100	
Depotgebyr			30
Beholdning 31/12 1978		1.156	
	2.286	2.286	

Status pr. 1. januar 1979:

Bankkonto 118760/Privatbanken	1.156		
Depot 1019300/Privatbanken:			
Obligationer nom. værdi	14.700		
Kursværdi 8.904.			

Formuen:

Saldo 1/1 1978	15.843		
Renteindtægt % legat og			
omkostninger	13	15.856	
		15.856	15.856

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979
E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Mølleøjer Fr. Jørgensen og hustru legat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	252		
Renteindtægt	262		
Legat		250	
Depotgebyr		30	
Beholdning 31/12 1978		234	
	514	514	

Status pr. 1. januar 1979:

Bankbog 809437/Privatbanken	18		
Checkkonto 111170/Privatbanken	216		
Depot 1010940/Privatbanken:			
Obligationer nom. værdi	5.200		
Kursværdi 1.761.			

Formuen:

Saldo 1/1 1978	5.452		
Hævet af kapital	% 18	5.434	
		5.434	5.434

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979
E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Handelskoleejer Valdemar Petersens legat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Bankbeholdning 1/1 1978	1.424		
Renteindtægt /-udgift ved køb	756		78
Uddelte legater			500
Køb obligationer/udtræk obligationer	4.100	3.999	
Depotgebyr			34
Beholdning 31/12 1978		1.662	
	6.280	6.280	

Status pr. 1. januar 1979:

Checkkonto 101337/Privatbanken	1.669		
Depot 1001950/Privatbanken:			
Obligationer nom. værdi	17.800		
Kursværdi 8.864.			

Legatkapital:

Saldo 1/1 1978	18.224		
Opskrivning købte obliga-			
tioner	1.101		
Henlagt til kapitalen	144	19.469	
		19.469	19.469

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979
E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Ingebjerg og Poul Suhr Henriksens legat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	1.199	
Renteindtægter	1.027	
Legater		1.000
Depotgebyr		30
Beholdning 31/12 1978		1.196
	2.226	2.226

Status pr. 1. januar 1979:

Checkkonto 124896/Privatbanken	1.196
Depot 1026190/Privatbanken:	
Obligationer nom. værdi	11.500
Kursværdi 7.010.	

Formuen:

Saldo 1/1 1978	12.699	
Kapitalforbrug	12.696	12.696
	12.696	12.696

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979.

E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Sørensk Sæmfulds 100 års jubilæumslegat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	5.254	
Renteindtægter	3.903	
Aktieudbytter	1.481	
Modtaget gave	700	
Depotgebyr		102
Udtræk obligation	2.000	
Købt obligation, nom. værdi kr. 2.000		1.605
Uddelte legater		5.500
Beholdning 31/12 1978		6.131
	13.338	13.338

Status pr. 1. januar 1979:

Depot 363-65-35027/Sparekassen SDS:	
Obligationer nom. værdi....	56.200
Investor nom. værdi	300
D/S af 1912 nom. værdi....	12.000
Kursværdi 90.832.	
Checkkonto 086-00-05301/SDS .	5.408
Kontant	6

	5.414
Tilgodehavende udbytteskat	
1977 og 1978	864
% Mellemregning med Aage	6.278
Krurup Linds legat	147
	6.131

Legatkapital:

Saldo 1/1 1978	69.019	
Gave	700	
Opskrivning til nom. værdi af		
indkøbt obligation	395	70.114
Disponibelt beløb 1/1 1978	4.734	
Legater og gebyrer % renter		
og udbytter	217	4.517
	74.631	74.631

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979.

E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Digteren, cand. jur. Aage Krarup Linds legat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	7.718	
Renter	10.889	
Aktieudbytte	3.600	
Indgået fra ydet legat	137	
Udbytteskat refunderet	0	
Uddelte legater Soranerbiografier		6.000
Udtræk/genkøb af obligationer	100	103
Ministeriet, revision		575
Depotgebyr		360
Beholdning 31/12 1978		15.406
	22.444	22.444

Status pr. 1. januar 1978:

Checkkonto 142319/Privatbanken	15.406
--------------------------------------	--------

Depot 1036820/Privatbanken:	
Obligationer nom. værdi....	149.800
Premieobligationer 1977 ...	100
Aktier nom. værdi	30.000
Kursværdi 153.602	
Tilgodehavende udbytteskat	432
Mellemregning med jubilæumslegatet	147

Legatkapital:	
Saldo 1/1 1978	179.800
Opskrivning obligationer ..	97
Renter	8.297
% Legater og omkostninger..	7.691
	15.988
	195.885
	195.885

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979

E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Frants Christoffer Bruuns legat.

Regnskab for 1978.

Kasseregnskab:

Beholdning 1/1 1978	9.331	
Renteindtægter	8.577	
Depotudgifter		243
Afdrag pantebrev	6.022	
Udtrækning obligationer	60.000	
Kapitalregulering iflg. repartition ...		54
Tilskud Soranerbiografier		55.000
Beholdning 31/12 1978		28.633
	83.930	83.930

Formuen 1. januar 1979:

Privatbanken kto. 813183	28.633
Pantebrev matr. nr. 6255 udenbys	
klæbebo, nom. værdi	38.667

Legatkapital:

Saldo 1/1 1978	114.021	
Regulering	54	
Indtægter % udgifter	8.333	
Tilskud Soranerbiografier ..	59.000	67.300
	67.300	67.300

Svend Clausen.

Foranstående regnskab har jeg revideret.

København, den 27. januar 1979

E. Lüdgers-Thomsen
statsaut. revisor

Stig Erik Jensen (S 1913)

28. juli 1894–19. februar 1979

Det er sikkert rigtigt, at de fleste af os følte, at vort verdensbillede blev forstyrret, da vi hørte om Stigs død.

I den grad havde vi vænnet os til, at du altid var der – at der altid var en Stig.

I det store og hele uforandret – stor – og lun og rund – altid med en vittighed på læben, eller en skarp eller drilsk bemærkning overfor forhold, som du ikke syntes om – ukuelig selv i din sygdom – og fundamentalt loyal overfor dine venner og de synspunkter, der havde præget dig livet igennem.

Du var ikke alene u-autoritær – du var anti-autoritær.

Du var derfor født til at bekæmpe nazismen og al dens væsen og fandt hurtigt sammen med ligesindede.

Som redaktør for Sydsvenska Dagbladet kunne du få visum og gennemføre rejser til Sverige.

Du blev allerede i 1941 kurer for efterretningstjenesten og fik forbindelse med Ebbe Munck i Stockholm – og igennem ham med Turnbull og SOE.

Du blev involveret i planer om de første nedkastninger, som du planlagde med Fleming Juncker på Overgaard.

Du fik forbindelse med Rottbøll, da han kom til Danmark i april 1942 – og arbejdede med ham og Hammer og senere de fleste andre af faldskærmsmændene, der kom hertil.

Du stod for den første nedkastning på Sjælland ved Gyldenløves-høj i juli 1943 – og kom herefter til at præge nedkastnings- og modtagearbejdet.

Du var involveret i problemerne om dannelsen af Frihedsrådet i -43 – og det var for så vidt typisk for dig, at du afslog at indtræde som medlem.

Du ønskede ikke den centraliserede, men decentraliserede kamp mod fjenden.

Vi ser dig i M-udvalget, da det stiftedes mellem jul og nytår 1943 – og du kom til at dominere det gigantiske arbejde med opbygningen af M-grupperne.

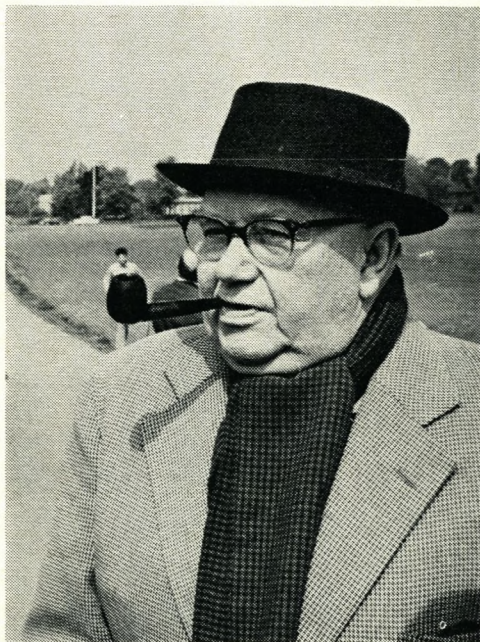
Men da K-udvalget afløser M-udvalget, ser vi igen din kompromisløse indstilling ved at nægte at indtræde heri, fordi det var et samarbejdsudvalg, og ikke blot repræsenterede modstandsbevægelsen.

En fantastisk indsats gjorde du som den naturlige leder af alt modstandsarbejde på Sjælland fra sommeren 1944 til befrielsen.

Du, der hadede autoriteter, blev selv en autoritet.

Med dit ukuelige humør – og ditto organisationstalent skabte du tillid og effektivitet. Der var ikke det, du ikke kunne få folk til – og i din nærhed glemte de fleste begrebet risiko.

Et særligt kapitel var dine rapporter til England – de gav enkeltheder om dagliglivet i Danmark – indeholdt ofte en kritik af RAF,

men en kritik pakket ind i lune og humor, og de opnåede en opmærksomhed, hvor andre rapporter med tørre facts blot blev arkiveret.

»Hvad hjælper det mig – skriver du – at piloten fra Robert fortæller, at vi ikke gav ham noget signal, når mine folk fortæller, at de flashede, så egnen var oplyst fra Slagelse til Ringsted – og insinuerer, at han var blind som en ugle. – Eller beretter med hvilken sorg I erfarer, at RAF kasserer omhyggeligt udvalgte pladser for at flytte dem 4 km imod øst eller vest og dermed til torvet i nærmeste provinsby.

Eller fortæller om, hvordan bankdirektører og urtekræmmere med maskinpistoler en årlige morgen bevogter indfaldsvejene, mens raske folk fjerner den manna, der er drysset ned fra himlen 3–4 km fra det sted, containeren skulle have været droppet – for blot at nævne få eksempler.

Og hvem andre end du kunne give en af de størst planlagte operationer kodenavnet »Grisen går på ruller«.

Men dine rapporter var også gennemsyret af en alvor og en dybt følt respekt for opgaven og for de folk, der fløj så langt for at finde et enkelt punkt i Danmark og dermed bringe hjælp og assistance til os.

Efter krigen var der engang en mand, der spurgte dig, om din motivation havde været national.

Da så jeg dig for en gangs skyld vred – du fortalte ham, at du var europæer, og at du var humanist.

Dine sidste år var ikke nemme. Følgerne af en trafikulykke i befrielsessommeren plagede dig lige siden, uden at der nogensinde kom beklagelser.

Du døde med din søster Ellen og din elskede Inga ved din side og omgivet af venner, der også var en del af dit liv.

Vi er fyldt med vemod – men også taknemmelighed over at have haft dig som ven, og vi tænker på de mange dejlige lyse timer, vi har tilbragt med dig og alt det, du har lært os. Vi tænker på Partisan Jensens lille illegale datter, på dig, Nenna, i hvem så meget af dig lever videre, og i meget høj grad på din Inga, der livet igennem stod bag dig i medgang og modgang – i tykt og i tyndt – og som sammen med dig udgjorde en helhed.

Ole Lippmann.

Redaktionen er direktør Ole Lippmann taknemmelig for tilladelsen til at trykke notaterne til hans tale ved Stig Jensens bisættelse.

Stig Erik Jensen, født d. 28/7 1894 i Sorø, søn af birkefuldmægtig og bankdirektør Alfred Jensen og Astrid Fiedler.

Optaget i 1. mellem 1906, student 1913, ved forsvæsenet et par år, derefter aftjent værnepligt ved feltartilleriet, kornet, løjtnant, kontoruddannelse, uddannet i reklamebranchen, reklamechef ved Berlingske Tidende 1930-40, leder af pressebureauet Skana 1940-45, direktør for Chr. Erichsens forlag i nogle år fra 1945, derefter chef for Ekstrabladets annonceafdeling, eget forlag fra 1955.

Formand for Frihedsrådets modstandsudvalg under besættelsen, chef for våbennekastningerne øst for Storebælt 1940-45.

Har BOPAs stjerne i sølv og Holger Danskes emblem i sølv. St. BE3 Am. F.1.

Ovenstående er de beskudte oplysninger fra Soranerbiografier 1900-60 om et af besættelsens største navne, der var med i allerførste række under hele den tyske besættelse af Danmark.

Det Lyngbeckske

SORANERLEGAT

Ved translokationen i juni 1957 blev der givet meddelelse om oprettelse af et meget stort uddannelseslegat for elever, udgåede fra Sorø Akademis Skole, under det foreløbige navn: »Akademilegatat af 1956«. Da den sidste af legatstifterne den 24. maj 1975 afgik ved døden, blev det oplyst, at legatstifterne var *civilingeniør Edvard Lyngbeck* og hustru *Anna Lyngbeck*, der begge ligger begravede på den gamle kirkegård i Sorø. Deres ønske var, at en stor del af deres formue skulle være til hjælp og støtte for udgåede elever fra vores skole, som de begge nærede stor kærlighed til.

Af fundatsens bestemmelser fremgår det, at formålet med legatet er at hjælpe særligt lovende, *ugifte* elever, der er udgåede med en eksamen, til videre uddannelse, idet det forudsættes, at de ikke uden økonomisk hjælp vil kunne gennemføre denne på tilfredsstillende måde. Fader- eller forældreløse er fortrinsberettigede.

Legatportionerne uddeles ved skolens eksamensafslutning, og det er tanken at yde økonomisk støtte under hele uddannelsen, men for at sikre sig legatet skal modtageren én gang årligt fremsende *fornytt ansøgning*, vedlagt beretning om uddannelsesforløbet og budget og studieplan for det kommende år.

Bestyrelsen skal afbryde tildeling af legatet, hvis en legatnyder indgår ægteskab.

Ansøgning, hvortil blanketter fås ved henvendelse til Sorø Akademis Skoles kontor, vedlagt frankeret svarkuvert, skal være rektor i hænde inden den 1. maj 1979.

Arne Østergaard.

Frokosten d. 1. marts

Det var ikke det store fremmøde, der prægede soranerfrokosten i Frederiksberg Rådhus-kælder torsdag den 1. marts.

Formanden Palle Tårnhøj (S 37) indledte med at byde velkommen og meddelte, at den annoncerede taler havde meldt afbud på gr. af sygdom. Dette kom imidlertid ikke til at betyde, at der manglede ord ved denne frokost. Snakken gik livligt – bl. a. fortalte Fink (-27) om sine genvordigheder med fremskaffelse af bøger og i forbindelse hermed det svenske postvæsen (!). Så en slags »hovedtaler« var der da ved denne frokost.

Følgende var til stede: Palslev (-08), K. W. Rasmussen (-12), Suhr (-14), Fink (-27), Kammann (-27), Palle Tårnhøj (-37), Trautmann (-50), Deres referent (-75) og som benjamin Jørgen Prip (-76).

Det muntre nachspiel udfoldede sig for de to yngste frokostdeltagere fra kl. ca. 14 traditionen tro på Prætoria.

Thomas Rasmussen (S 75).

Orienteringsløb 6. maj

Søndag den 6. maj 1979 afholdes orienteringsløbet mellem skolen og »de gamle«.

Bemærk datoen; grib chancen og bevæg dig ud i den nyudsprungne bøgeskov.

Vi mødes omklædte søndag den 6. juni kl. 08.30 i Baldursalen.

Omkledning kan ske i omklædningsrummet ved gymnastiksalen.

Medbring om muligt kompas.

Efter løbet er vi inviteret til spisning på skolen.

Tilmelding *senest mandag den 30. april* til:

Ole Halken,

Soldraget 60, 3460 Birkerød.
02 - 81 56 01, efter kl. 18.00.

Fraternitas

Soranas

43. stævne

29.-31. maj

søges afholdt i dagene 29.-31. maj på Løgumkloster Refugium, og dertil indbyder vi med glæde; som noget nyt påtænkes en heldagstur til Sydslesvig. Iøvrigt vil vi prøve at rette os efter »husets skik« – altså in casu Løgumklosters.

Efter planen mødes vi førstnævnte dag kl. 16, da pastor Bork Hansen vil vise os rundt og orientere os lokalt. Første måltid er dagens middag kl. 17.45; sidste måltid undet stævnet er torsdagsfrokosten kl. 12. Morgenmad fås kl. 8.30; om onsdagen udleveres madpakke til deltagerne i udflugten, der skal foregå i selskabsbus med højttaleranlæg og ventes at vare fra 10-16. Gyldigt pas er nødvendigt. – Program i øvrigt:

Tirsdag den 29. maj:

Kl. 20.00 Johannes Buchhave fortæller om sine oplevelser som felterpræst på Cypren i 1978 og viser lysbilleder derfra.

Onsdag den 30. maj

Kl. 9.00: Andagt i Kapelsalen. Derefter orientering om turen, hvorunder vi bl. a. regner med at se Nolde-museet.

kl. 20.00: Taler biskop Thyge Kragh. Siden soranske indslag med samvær under frie former.

Torsdag den 31. maj:

(Skolens stiftelsesdag)

Kl. 9.00: Andagt i Kapelsalen. Derefter ordinær generalforsamling og afslutning ved formanden.

Ret til ændringer i programmet forbeholdes. Indmeldelse sendes snarest belejligt til sekretæren under adressen Skovvangsvej 7, Strøby Egede, 4600 Køge. Samtidig bedes oplyst, om man ønsker at deltage i Sydslesvig-turen, hvortil må beregnes en kørselsudgift på ca. 50 kroner. Desuden oplyses, at vejledende pris for opholdet på refugiet under hele stævnet er 340 kroner for eneværelse.

For dobbeltværelse (opredning) betales ca. 300 kroner pro persona.

Alle værelser er udstyret med douche og toilet.

Løgumkloster er ikke et hotel, men et hjem, hvor en god ånd råder. Manges erfaring samstemmer i, at der er godt at være, så der er

grund til at håbe på endnu et godt stævne. Indbyderne på FRATERNITAS SORANAS vegne er de sædvanlige

Christian Bakmann Christensen,

Ebbe Christiansen,

Palle Taarnhøj,

Olaf Krog-Meyer.

Runde fødselsdage

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i april 1979:

1. Prokurist Erik Friis (f. 1894), Christiansmindevej 2, 2., 2100 København Ø.
2. Bankdirektør Hermann Munch-Knudsen (f. 1894), Nørrevej 29, 1., Ballum, 6780 Skærbæk.
4. Læge Flemming Balstrup (f. 1929), Kikhanebakken 7, 2840 Holte.
4. Prosektor, dr. med. Ulrik V. Henriques (f. 1929), Brobjerg Parkvej 101, 8250 Egaa.
6. Major Egil Bechmann (f. 1919), Løntofte 53, 3070 Snekkersten.
9. Teknisk overassistent Arne Techt (f. 1919), Syriensvej 41, 2300 København S.
9. William Glimsholt (f. 1919), Maglekildevej 2, 1853 København V.
13. Forlagsboghandler Jarl Borgen (f. 1919), Gammel Kongevej 124, 1850 København V.
31. Bogholder Erik Teglbjerg (f. 1919), »Agerhus«, Skjernvej, 7260 Sdr. Omme.
14. Overlæge, dr. med. Torben Andersen (f. 1904), Gammel Strandvej 159, Sletten, 3050 Humlebæk.
14. Pedel Ernst Skotte Jacobsen (f. 1904), 1533 – 22nd Street, Brandon Man. R 7 B 1 T 8, Canada.
15. Frk. Astrid Henriksen (f. 1899), Frimestervej 26, 2400 København NV.
16. Fængselsinspektør Erik Andersen (f. 1919), Assensvej 41, 5750 Ringe.
17. Gregers Wedell-Wedellsborg (f. 1904), 85 East End Ave., New York City, USA.
18. Journalist Helge Steincke (f. 1919), Dyssevænget 236, 2700 Brønshøj.
23. Overlæge Vilhelm Magnussen (f. 1904), 3800 Torshavn, Færøerne.
24. Advokat Finn H. Rohbeck (f. 1929), Hjortekærsvvej 147 A, 2800 Lyngby.
26. Tandlæge Halfdan Nielsen (f. 1909), Lyngvej 6, 8240 Risskov.
27. Oberstløjtnant Halvdan Bülow-Olsen (f. 1919), Rudevang 41, 2840 Holte.
29. Rektor, cand. mag. Aksel Arndal (f. 1904), Bülowsvvej 22, 5000 Odense.
29. Læge Inger Jensen (f. 1899), Priorgade 5, 4180 Sorø.

Memo

Ved soranerfrokosten den 5. april i Frederiksberg Rådhuskælder vil K. E. Stubbe Teglbjerg (S 23) fortælle erindringsglimt fra en lang rejse i Stillehavet.

Jydske afdeling

Kære Jydske Soranere,

det går i verden ikke altid som forudset! Nu havde min kone og jeg forestillet os, at vi skulle ende vore dage her i Rold Skov, men helbredet tvinger os til at flytte teltpælene til »Bernadotttegården« 69, 9560 Hadsund. Tlf. (08) 57 37 69. Bernadotttegården er bygget specielt til ofrene fra sidste krig, og jeg vil der få mulighed for alskens terapi på stedet og dermed forhåbentlig få rettet lidt op på tyskernes »venligheder« mod mig, da jeg gæstede dem på Shellhuset under krigen.

Den jydske bestyrelse fortsætter uforandret, og det eneste, der sker af ændringer i traditionerne, er, at BATØK ikke bliver på »Skadsholm« – men andetsteds, og for en gangs skyld under vor store næstformand Hans Andersens ledelse. Holbergs fødselsdag bliver som traditionen kræver det.

De venligste hilsener

Erik Sanders.

Holbergs fødselsdag på Rold Storkro

Soransk Samfunds Jyske Afdeling fejrede også i 1978 baronen på behørig vis. Festmiddagen til Ludvig Holbergs ære var henlagt til lørdag den 2. december, og da mødtes et par dusin soranere og ledsagere på Rold Storkro, som serverede en ypperlig menu, dog vel rigelig garneret med støj fra et tilstødende selskab af julefrokostglade. Jægermester Sanders' formandsrøst banede sig dog vej med velkomst og den obligate skål for Sorø Akademi, hvorefter selskabet fornøjede sig med de glæder, som bord og samvær byder på. Festtalen for baronen blev holdt af redaktør *Hans Andersen* (S 51), der placerede Holberg i forhold til årets meget omtalte bekendelseslitteratur og sluttede med at hylde den gamle digter, fordi han ikke henviser vor opmærksomhed på underlivet, men til stadighed vil lære os om vort underlige liv.

Hans Andersen (S 51).

Dødsfald

SØREN F. H. WAGNER (1957)
5. december 1942–2. februar 1979

CHRISTIAN KRAG (1931)
10. maj 1913–6. februar 1979

TYCHO A. MEDING (1906)
24. april 1890–16. februar 1979

PREBEN ROTHE (R 1929)
24. februar 1913–18. februar 1979

STIG E. JENSEN (S 1913)
28. juli 1894–19. februar 1979

KRESTEN MUNCH-KNUDSEN (R 1909)
15. december 1892–8. marts 1979

MEDLEMSKONTINGENTET

er for 1979 fastsat til kr. 60,00; for juniormedlemmer (fra og med årgang 1972) – samt for medlemmer, fyldt 67 år – dog kun 30,00. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfrie et år, når meddelelse gives til:

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10 2860 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10

BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Sverige, Finland og på Island fremsendes fortrykte girokort. Medlemmer, bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check lydende på danske kroner (det koster Samfundet d.kr. 5,00 at indløse en check i fremmed valuta). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

ADRESSEFORANDRINGER

meddeles til kassereren!

HENVENDELSER vedrørende:

SORANSK SAMFUND stiles til:

Overlæge Palle Taarnhøj
(Soransk Samfunds formand)
Københavns Amts Sygehus
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lokal 476

LEGATANSØGNINGER stiles til:

SORANSK SAMFUND

Direktør, cand. jur. Svend Clausen
(Soransk Samfunds næstformand)
Amaliegade 21 A, 1.
1256 København K
(01) 13 51 05, (03) 19 12 35

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18–19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 København K.
(01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri ApS
Alleen 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4

(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162

(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården

(03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion

Blegdamsvej 28

2200 København N

(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen

(1939)

Storno

RADIOTELEFONER

Artillerivej 126

Telefon (01) 57 68 00

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup

8580 Ryomgård

Telefon (06) 39 61 00

SAAB

**LANCIA
POLSKI FIAT**

Salg - Service

Aut. SAAB-forhandler

NIELS THIELE

Automobiler

STENLØSE

Tlf. (03) 17 00 72

SVEGÅRDS

BOGHANDEL

SORØ

TELEFON (03) 63 00 27

POSTKONTO 6 00 71 63

THOR-VASK - NÆSTVED

TELEFON 72 25 50

79
HR J I RAASCHOU-NIELSEN
PARKVEJ 10
2960 RUNGSTED KYST

Hvorfor nøjes med en almindelig pilsner, når du kan få en Faxe Fad til samme pris.

JEG ER
UPASTEURISERET.

Samme mængde og styrke som almindelig pilsner-og samme upasteuriserede kvalitet som Faxe Fad på dåse.

FAXE
BRYGGERI

-leverandør til det danske folk.